

Meer spuiten, minder eggen

Onkruidbestrijding in mais wijzigt door afschaffen cross compliance

Eggen in mais heeft een positief effect op de onkruidbestrijding. Toch passen steeds minder loonwerkers in Nederland het toe sinds het afschaffen van de cross compliance in 2005. Dat blijkt uit een landelijke enquête onder loonwerkers.

Eggen van maisland draagt bij aan een meer duurzame gewasbescherming. Toch passen steeds minder loonwerkers een vorm van mechanische onkruidbestrijding toe. De achtergrond daarvan is simpel. Sinds het afschaffen van de cross compliance – een pakket verplichtingen waaraan maistelers moesten voldoen om niet gekort te worden op de maispremie – in 2005 is mechanische onkruidbestrijding niet langer verplicht.

Twee derde stopt

Om het effect van het afschaffen van die verplichting tot eggen te meten, hield het Praktijkonderzoek Plant en Omgeving (PPO) een enquête onder 47 loonwerkers verspreid over heel Nederland. Dat gebeurde in samenwerking met Cumela Nederland, de belangenorganisatie voor onder meer loonwerkers. De

47 ondervraagde loonwerkers bewerkten gezamenlijk twintigduizend hectare mais, oftewel ruim 425 hectare per bedrijf. 'Dat komt neer op ongeveer tien procent van het Nederlandse maisareaal', schetst Rommie van der Weide, senioronderzoeker onkruidkunde van het PPO.

Tijdens de cross compliance pasten alle 47 loonwerkers mechanische onkruidbestrijding toe. Nu de cross compliance is afgeschaft, is ongeveer 65 procent van de loonwerkers daar helemaal mee gestopt (figuur 1). Een kleine tien procent van de loonwerkers hanteert de eg op maximaal een kwart van het areaal, nog eens tien procent past mechanische onkruidbestrijding toe op een kwart tot drie kwart van de percelen. Ongeveer vijftien procent van de loonwerkers blijft fanatiek aan het eggen; dat houdt in dat meer dan

drie kwart van het areaal een bewerking met een eg of in een enkel geval een schoffel ondergaat. 'We zien dat een grote groep loonwerkers rigoureuus is gestopt met eggen nu de maatregel niet meer verplicht is', bevestigt Van der Weide. 'Dat is jammer, want eggen heeft zeker een positief effect. De onkruiden die na het eggen verschijnen zijn doorgaans kleiner en variëren minder in grootte. Daardoor is een minder zware bespuiting nodig en lijdt het maisgewas minder.'

Van der Weide ziet wel dat er tussen loonwerkers een interessante discussie over eggen ontstaat. 'Er is een groep loonwerkers en veehouders die overtuigd is van het nut van eggen en bijna alles egt. Het overtuigen van de klant is daarbij belangrijk. De kosten voor eggen worden terugverdiend door een lager middelengebruik. Een tweede groep past zich aan de wensen van de klant aan, terwijl ze zelf best nog overtuigd zijn van de positieve bijdrage van eggen. Een derde groep is misschien wel vanuit aversie tegen alles wat verplicht is meteen gestopt met eggen. Ik heb het idee dat er voor de visie van de eerste groep steeds meer draagvlak ontstaat.'

Kosten nemen af

Door het wegvallen van de verplichting om te eggen is het middelengebruik weer iets toegenomen. 'Tijdens de cross compliance lag het middelengebruik op 0,75 kilogram per hectare, in 2005 bedroeg het 0,88 kilogram per hectare', constateert Van der Weide, die wel grote verschillen ziet tussen regio's en tussen loonwer-

kers. 'Het bedrijf met het laagste middelengebruik scoorde 0,1 kilogram actieve stof, terwijl het bedrijf met het hoogste middelengebruik uitkwam op 1,8 kilogram actieve stof.' De stijgende inzet van actieve stof heeft volgens Van der Weide ook te maken met een sterk veranderde middelenkeuze van loonwerkers. 'Het gebruik van middelen als Frontier en Dual met een hoger gehalte aan actieve stof liet in 2005 een stijgende lijn zien: van 50 procent naar 78 procent combinaties met deze middelen. Bovendien werd de dosering van Frontier verhoogd.' Het relatief nieuwe bestrijdingsmiddel Maister compenseerde de stijging in actieve stof nog enigszins. 'Maister bevat slechts weinig actieve stof en het gebruik daarvan steeg van 3 naar 17 procent.'

De toename in actieve stof hoeft niet per se tot een hogere milieubelasting te leiden, stelt Van der Weide. 'De belasting van het grondwater is door een andere middelenkeuze afgenomen, maar de emissie naar de lucht is iets gestegen.'

Ondanks de verandering in onkruidbestrijding gaven loonwerkers in 2005 amper meer geld uit aan middelen dan in de jaren daarvoor. Tijdens de cross compliance bedroegen de gemiddelde kosten per hectare 99 euro, na de cross compliance was dat 101 euro. Van der Weide: 'Afhankelijk van de middelen en dosering kan dat variëren van de helft van dit bedrag tot anderhalf keer zoveel.'

Inge van Drie

